
Regiunea Sud-Vest Oltenia – potențial natural și uman pentru dezvoltare

- Schimbări în numărul și structura populației
active și inactive

Conf. univ. dr. Nicu MARCU
Drd. Mădălina Georgeta MEGHIȘAN
Universitatea din Craiova

Abstract

Sub impactul proceselor de reformă și privatizare din România, după 1990 au intervenit schimbări semnificative în toate domeniile de activitate sub influența corelată a factorilor economici, sociali și demografici. În acest context, atât în capitala țării, cât și în județe, în toate regiunile de dezvoltare au existat și continuă să se mențină o serie de probleme importante privind piața muncii și ocuparea forței de muncă. S-a redus numărul populației active și numărul populației ocupate, a crescut șomajul și migrația externă.

Cuvinte cheie: Populație, populație activă, populație ocupată, populație inactivă, șomaj

În România, potrivit organizării administrative, județele ca structuri administrativ - teritoriale, împreună cu municipiile, orașele și comunele componente, desfășoară activități în baza prevederilor legislative. Este de subliniat că structurile administrativ-teritoriale au fost organizate în **regiuni de dezvoltare** pentru coordonarea măsurilor și proiectelor potrivit cerințelor Uniunii Europene.

Regiunea Sud-Vest Oltenia este una din cele opt regiuni de dezvoltare din România. Regiunea are în componență județele: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea, un număr de 40 orașe și municipii, 408 comune și 2070 de sate.

**Descrierea administrativă a Regiunii Sud-Vest Oltenia
județele componente**

Județe	Suprafața (ha)	Orașe (număr)	Municipii (număr)	Comune (număr)	Sate (număr)
Dolj	741.401	4	3	104	378
Gorj	560.174	7	2	61	411
Mehedinți	493.289	3	2	61	344
Olt	549.828	6	2	104	377
Vâlcea	576.477	9	2	78	560

La 1 iulie 2010, Regiunea Sud-Vest Oltenia avea o populație de **2.246.033 locuitori**, reprezentând 10,5% din populația țării. Dinamica în raport cu anul 2002 evidențiază o scădere cu 4,63% față de 1,70% cât s-a înregistrat la nivel național.

La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, evoluția numărului populației totale continuă trendul descendent manifestat după Recensământul din ianuarie 2002, în anul 2010 față de anul 2002, populația regiunii a scăzut cu 102.304 persoane.

Regiunea Sud-Vest Oltenia având un relief variat: câmpie, coline și munți este avantajată de un potențial natural și de zăcăminte, fiind una din principalii furnizori de energie ai țării. Relieful este străbătut de râuri cu potențial energetic, fiind cunoscute amenajările hidroelectrice pe Olt și Lotru, pe Cerna, Motru și Tismana. Cele mai mari hidrocentrale din România funcționează în regiune, pe Dunăre la Porțile de Fier I și II.

În decursul anilor, s-au dezvoltat activități importante în diferite domenii. Agricultură reprezintă una din ocupațiile de bază având o pondere importantă în Produsul Intern Brut regional, împreună cu industria (alimentară, metalurgie neferoasă: aluminiu, industria chimică, electrotehnică, construcții de mașini, industria ușoară).

La nivelul anului 2009 ponderea cea mai mare în totalul persoanelor angajate o dețin persoanele ocupate în agricultură - 327,7 mii de persoane, reprezentând 38% din totalul persoanelor angajate. Locul secund era ocupat de angajații din sectorul industriei cu o pondere de 19,5% din totalul persoanelor angajate din regiune.

Procesul de restructurare economică a făcut ca o mare parte din populația șomeră în vârstă din mediul urban să se orienteze către mediul rural, unde practică o agricultură de subzistență. Procentul mare al populației rurale și suprafața întinsă a terenurilor arabile, în special în partea sudică a regiunii, fac din agricultură domeniul de activitate predominant în economia regională. Numărul în creștere al persoanelor ocupate în agricultură și fărâmițarea terenurilor în urma reformei privind proprietatea, precum și utilizarea unor

tehnologii puțin avansate, au condus la o descreștere notabilă a productivității muncii.

Structura și repartizarea activităților economice la nivelul regiunii a fost și este determinată de resursele naturale, tradiția în prelucrarea acestora, facilitățile tehnologice, de capital, dar și de sistemul de prețuri și de funcționarea adecvată a mecanismelor pieței.

Sectorul extractiv (cărbune energetic și petrol) constituie încă o componentă importantă în economia regiunii. În județul Gorj se găsesc cele mai multe întreprinderi cu profil extractiv. Din punct de vedere economic și social, zona minieră a Gorjului este cea mai afectată, unde dependența față de minerit rămâne semnificativă. Activitățile de extracție a cărbunelui se află în recesiune, procesul de restructurare minieră a continuat începând din 1997.

În condițiile unui proces de restructurare relativ încet și întârziat, întreprinderile cu capital majoritar de stat au devenit necompetitive. Supradimensionarea lor ca număr de salariați a îngreunat procesul de restructurare, neexistând capacitatea necesară de absorbție a forței de muncă disponibilizate, îndeosebi în zonele care au ajuns să devină aproape complet dependente de activitatea industrială.

Județul Olt a fost, de asemenea, unul dintre județele unde procesul restructurării industriale a avut drept consecință pierderi de locuri de muncă. Oltul este un județ puternic agricol, o mare parte a angajaților din industrie reorientându-se către activități agricole.

Evoluția negativă din centrele monoindustriale (Balș, Târgu-Cărbunești, Rovinari, Motru etc.) nu a putut fi compensată prin activitatea productivă din unele domenii recent privatizate. Trebuie menționată mobilitatea redusă a forței de muncă datorită în special inexistenței spațiilor de locuit ieftine.

Industria lemnului din zona montană și subcarpatică a înregistrat, în ultimii ani un recul puternic, din cauza reducerii capacității de export. Aceasta rămâne, în mare parte, tributară unei producții cu valoare adăugată redusă, destinată unor piețe nord-africane.

Potrivit datelor existente rezultă că Regiunea Sud-Vest Oltenia contribuie cel mai puțin la PIB-ul național.

PIB (mil lei) în județele regiunii, în anii 2000-2008

Regiunea/ județul	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	7182,6	10675,1	12677,6	17580,1	21709,7	23920,5	28589,2	34419,6	41921,9
Dolj	2059,7	3009,7	3554,8	5098,8	6554,1	7266,9	8839,4	10675	13574,1
Gorj	1533,2	2277,3	3178,4	4014,7	4652,9	5120,1	5984,1	7613,9	9593,1
Mehedinți	794,6	1325,5	1483,9	2207,1	2620,2	2688,6	3246,6	3755,6	4655,9
Olt	1403,4	1978,3	2072,1	2785,4	3695,2	3937,6	4560,4	5566,3	6764,8
Vâlcea	1391,7	2084,3	2388,4	3474,1	4187,3	4907,3	5958,7	6808,8	7334,0

**Contribuția regiunii la PIB-ul național (PIB regional/ PIB național,
în procente) anii 2000-2008**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	8,87	9,05	8,34	8,90	8,78	8,28	8,30	8,27	8,14

Regiunea Sud-Vest Oltenia este marcată de dependența sa de agricultură, una de subzistență, practică de o populație rurală îmbătrânită și de alți locuitori disponibilizați din mediul urban.

În economia Regiunii Sud-Vest Oltenia, existau la nivelul anului 2009 un număr de 39.475 unități active. Dintre acestea 17927 unități aveau ca domeniu de activitate comerțul, 2310 unități erau hoteluri sau restaurante; în industrie își desfășura activitatea un număr de 4143 unități.

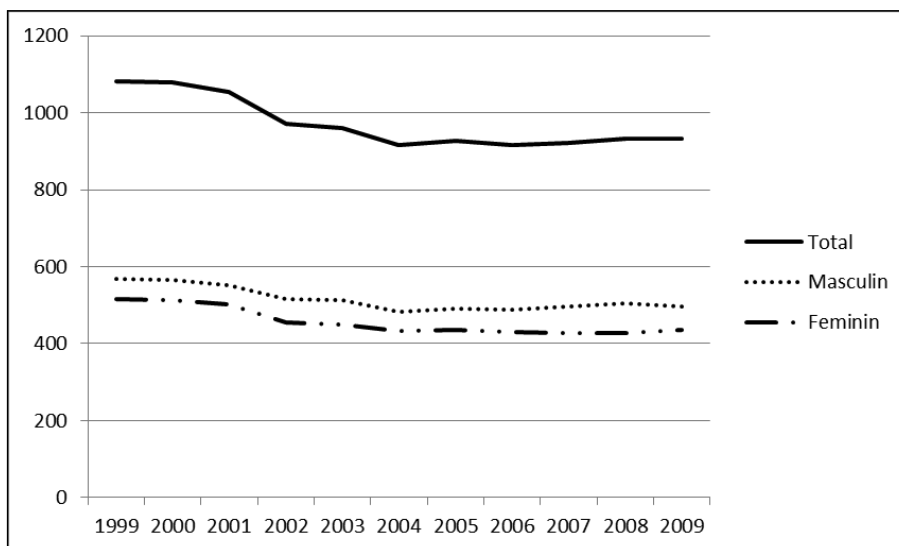
**Numărul total al înmatriculărilor și radierilor la Registrul Comerțului
din decembrie 1990 până în ianuarie 2011 pe țară și județele regiunii**

Țară / Județ	Înmatriculări (total)	Radieri (total)
România	2.093.755	814.912
Dolj	55.333	21.621
Gorj	24.774	9.823
Mehedinți	23.475	10.540
Olt	28.978	12.625
Vâlcea	33.667	15.561

Clasa de mărime a întreprinderilor, exprimată prin numărul de salariați, preponderent în Regiunea sunt microîntreprinderile cu 92,05%, peste media națională (90,5%). Ponderea marilor întreprinderi în Oltenia este de 0,16%.

Numărul populației active în anul 2009 în Regiunea Sud-Vest Oltenia a fost de 933700 persoane (10,23% din populația activă la nivelul național) fiind cu 149200 mai mică decât în 1999. Regiunea se situează pe penultimul loc înaintea Regiunii de Vest. Din 2006 s-a înregistrat o ușoară creștere a populației active în Regiunea Sud-Vest Oltenia. Predomină populația activă masculină dar diferența față de cea feminină este relativ mică. La nivelul anului 2009 populația activă masculină era de 497.700 persoane și cea feminină de 436.000 persoane.

Populația activă din regiunii pe sexe, în anii 1999 - 2009

Numărul populației active din punct de vedere economic a evoluat negativ în intervalul 1999 – 2009, reducându-se continuu. Apar ușoare diferențieri la nivelul grupelor de vârstă și a mediilor rezidențiale.

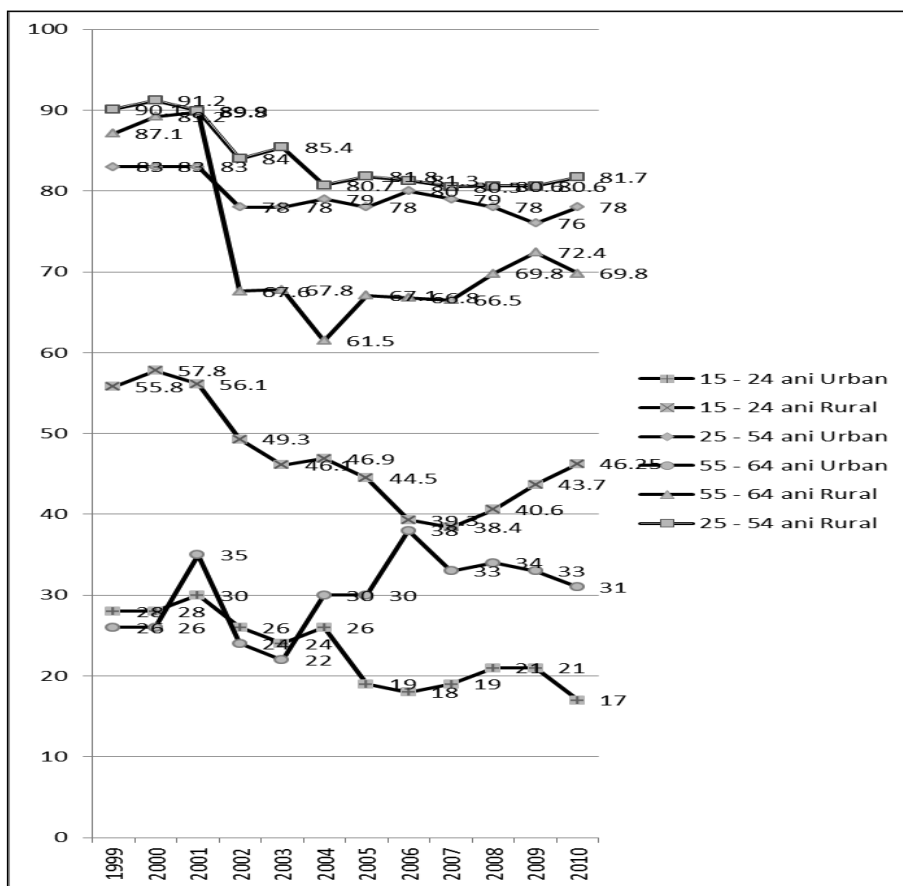
- Pe segmentul de vârstă 25 – 54 de ani în mediul rural a fost o ușoară creștere din 2007.

- Pe același segment de vârstă 25 – 54 ani dar în mediul urban s-a constatat o ușoară stagnare, oscilând între 76 – 79%

- Pe segmentul 15 – 24 ani în mediul rural, creșterea a fost mai pronunțată decât pe segmentul 25 – 54 ani în același mediu, iar în mediul urban s-a constatat o stagnare în jurul procentului de 21%

- Pe segmentul 55 – 64 ani în mediul rural a fost o tendință de creștere față de 2004 când rata a atins 61,5%, iar în mediul urban oscilațiile erau dese, din 2008 fiind în scădere

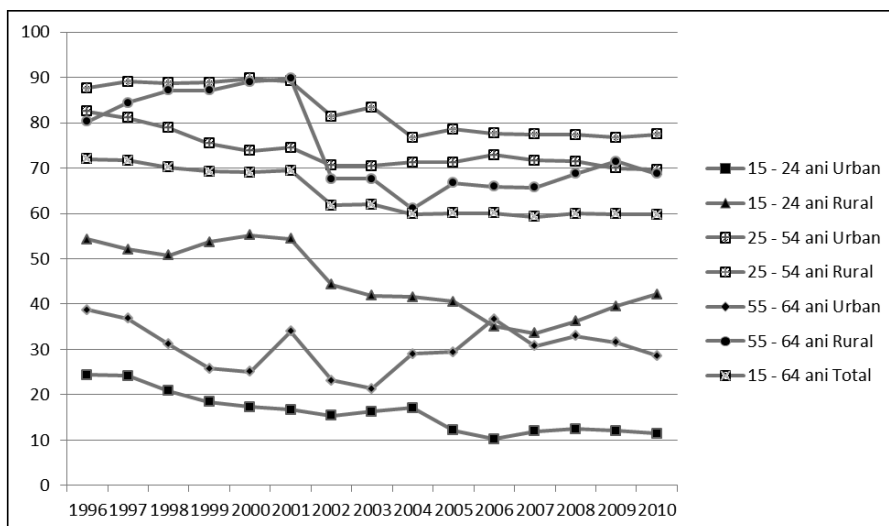
Evoluția populației active din regiune între anii 1999-2010 pe grupe de vârstă și medii rezidențiale (în procente)

Participarea la activitatea economică pentru segmentul de vârstă 15-64 ani a scăzut de la 75,8 % în anul 1996, la 72,65% la jumătatea anului 2010.

În mediul rural, activitatea economică a fost mai susținută decât în mediul urban pentru întregul segment de vârstă activă. Această situație a fost dată în primul rând, de migrația de la oraș la sat a forței de muncă de peste 50 de ani, cât și de insuficienta inserție pe piața muncii a populației rurale de vârstă tânără.

Evoluția ratei de ocupare pe grupe de vârstă și medii în regiune, în anii 1996-2010 (în procente)

Populația ocupată a fost dominată de populația matură între 25 și 54 ani. Pentru această grupă de vârstă s-a înregistrat o scădere procentuală a ratei ocupării în anul 2010 cu 12,25 % față de anul 1996.

Pentru populația ocupată din grupa de 55-64 de ani, variațiile au fost mai mari, rezultând o diferență de 18,1 % la nivelul anului 2010 față de anul 1996. Segmentul de vârstă 15-24 ani a avut cea mai mică rată de ocupare (26,3%) în comparație cu grupele de vârstă 25-54 (73,2%) și 55-64 (50,2%), inserția pe piața muncii pentru această grupă de vârstă fiind mult mai dificilă.

În mediul rural, în perioada 1996-2010, populația ocupată din segmentul 55 – 64 ani a înregistrat o scădere accentuată, rata de ocupare scăzând de la 80,3% în 1996 la 68,7% în 2010. Rata mare de ocupare din anii 2000-2001(89,1%-89,8%) se explică prin migrația urban-rural produsă ca urmare a recesiunii economice. Ocuparea în mediul rural presupune în mare măsură, ocuparea în agricultura de subsistență, fapt ce nu reprezintă o soluție viabilă pe termen lung.

În mediul urban, rata de ocupare în intervalul de 55 – 64 ani a avut o evoluție oscilantă cu o diferență de 4,4 procente înregistrate în anul 2008, față de anul 2010.

În 2010, în Regiunea Sud – Vest Oltenia, existau 1.417.728 persoane inative (10,96% din numărul persoanelor inative existente în România).

Județul Dolj ocupa primul loc cu 30% din numărul persoanelor inative existente în regiune, urmat de Olt cu 21%, Vâlcea cu 19%.

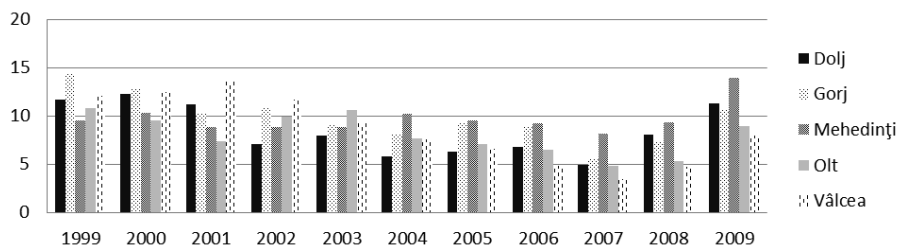
În ceea ce privește populația inactivă masculină, în 2010 era de 614049 persoane la nivelul regiunii, reprezentând 11% din populația masculină inactivă la nivelul țării și 53,77% din totalul populației masculine pe regiune. Populația feminină pe regiune a fost în 2010 de 803.679 persoane, cu 189.630 mai mult decât cea masculină inactivă, reprezentând 10,93% din populația feminină inactivă la nivelul țării și 67,60% din totalul populației feminine pe regiune.

Numărul populației obișnuit activă și inactivă pe județe și sexe în anul 2010 față de total țară

Regiunea/ Total țară	Populația	Populația obișnuit activă					Populația obișnuit inactivă		
		Total	Ocupată	Șomeri			Total	Din care	
				Total	În căutarea unui alt loc de muncă	În căutarea primului loc de muncă		Total	Elevi/ Studenti
România	21680974	8750198	7845831	904367	543214	361153	12930776	3760382	5068250
Sud-Vest Oltenia	2330792	913064	825372	87692	48128	39564	1417728	400192	582341
Dolj	734231	308572	282503	26069	14010	12059	425659	125059	178998
Gorj	387308	146219	128661	17558	10547	7011	241089	74189	82428
Mehedinți	306732	111898	99273	12625	6748	5877	194834	51059	73987
Olt	489274	198620	181675	16945	9501	7444	290654	80097	126085
Vâlcea	413247	147755	133260	14495	7322	7173	265492	69788	120843
Masculin	10568741	4988574	4388397	600177	358651	241526	5580167	1883212	2235011
Sud-Vest Oltenia	1141916	527867	469338	58529	31971	26558	614049	202213	259976
Dolj	357850	172544	155837	16707	8818	7889	185306	62704	76038
Gorj	191280	87703	75813	11890	7210	4680	103577	37396	39436
Mehedinți	150511	66762	58223	8539	4368	4171	83749	25808	34187
Olt	240412	116356	104667	11689	6676	5013	124056	40697	54779
Vâlcea	201863	84502	74798	9704	4899	4805	117361	35608	55536
Feminin	11112233	3761624	3457434	304190	184563	119627	7350609	1877170	2833239
Sud-Vest Oltenia	1188876	385197	356034	29163	16157	13006	803679	197979	322365
Dolj	376381	136028	126666	9362	5192	4170	240353	62355	102960
Gorj	196028	58516	52848	5668	3337	2331	137512	36793	42992
Mehedinți	156221	45136	41050	4086	2380	1706	111085	25251	39800
Olt	248862	82264	77008	5256	2825	2431	166598	39400	71306
Vâlcea	211384	63253	58462	4791	2423	2368	148131	34180	65307

Din cauza dezechilibrelor de pe piața muncii (oferta de forță de muncă a fost superioară cererii) și de pe piața bunurilor și serviciilor (producția fiind inferioară cererii) a apărut fenomenul șomajului.

Evoluția ratei șomajului din regiune în anii 1999 – 2009 (în procente)

Aspecte importante începând din 1991

Cea mai mare rată a șomajului s-a înregistrat în județul Vâlcea (în 1995) continuând să fluctueze și să scadă accelerat din anul 2001 până în 2007 când atinge 3,4%, după care începe să crească. La nivelul anului 2009 ajunge la 7,9%, rata cea mai mică dintre județele regiunii.

La nivelul județului Gorj, evoluția ratei șomajului a fost foarte mică în perioada 1991 – 1996 (atinge 2,3%) după care crește brusc până la 14,3% în 1999, urmând o scădere fluctuantă până în 2007 când atinge 5,7% și începe să crească ajungând în 2009 la 10,7%.

La nivelul județului Mehedinți variația ratei șomajului a fost mai mare în perioada 1991 – 1996, după care se menține constantă în perioada 2001 – 2003 (8,8%). La nivelul anului 2009 atinge cel mai mare procent dintre județele regiunii (13,9%).

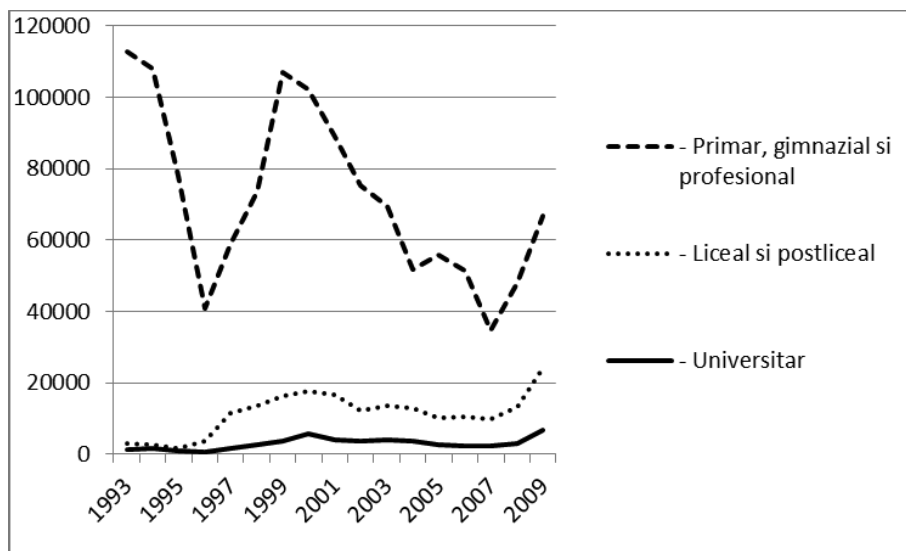
Evoluția ratei șomajului în județul Dolj a fost sinuoasă atingând maximele în 1993 (14,6%), în 2000 (12,3%) și în 2009 când ajunge la 11,3%.

Aceeași evoluție se remarcă și în județul Olt, maximele fiind ceva mai mici de 11,7% în 1993, 10,8% în 1999 și 10,6% în 2003. La sfârșitul anului 2009 rata șomajului a fost în creștere cu 3,6% față de anul precedent, ajungând la 8,9%.

Rata șomajului de sex masculin (11,5% la nivel de regiune) a fost mai mare decât cea de sex feminin (9,3%).

Cea mai mică rată a șomajului de sex feminin s-a înregistrat la nivelul anului 2009 în județul Olt (6,8%), cea mai mare fiind în Mehedinți.

**Evoluția numărului șomerilor înregistrați pe nivel de instruire,
în regiune, în anii 1993 – 2009**

În ceea ce privește structura numărului șomerilor înregistrați pe nivel de instruire, a rezultat că cei cu nivel de instruire liceal și postliceal a scăzut continuu în perioada 2001- 2007 cu excepția județului Dolj unde a crescut. La sfârșitul anului 2009 numărul șomerilor cu acest nivel de instruire s-a aflat pe o pantă crescătoare.

Numărul șomerilor cu nivel de instruire superior nu a înregistrat creșteri semnificative.

Din analiza datelor pe niveluri de instruire a rezultat că cei care au avut mai mari dificultăți de inserție și adaptare pe piața muncii au fost cei cu studii primare, gimnaziale și profesionale.

Numărul populației regiunii pe medii și participare la activitatea economică în anii 2000-2009

Anii	Populația activă (mii persoane) Urban/Rural	Populația ocupată (mii persoane) Urban/Rural	Șomeri (mii persoane)	Rata Șomajului (procente)
2000	490	427	63	12,8
	866	855	11	1,3
2005	496	443	53	10,6
	621	600	21	3,4
2006	513	458	55	10,7
	605	581	24	4,0
2007	503	450	53	10,5
	600	578	22	3,7
2008	499	450	49	9,9
	613	590	23	3,8
2009	488	438	50	10,3
	619	594	25	4,1

Numărul populației regiunii pe sexe și participarea la activitatea economică în anii 2000-2009

Anii	Populația activă (mii persoane)	Populația ocupată (mii persoane)	Șomeri (mii persoane)	Rata șomajului (procente)
	masculin/ feminin	masculin/ feminin		
2000	709	666	43	12,8
	647	616	31	1,3
2005	608	566	42	10,6
	509	477	32	3,4
2006	612	560	52	10,7
	506	479	27	4,0
2007	611	563	48	10,5
	492	465	27	3,7
2008	617	568	49	9,9
	495	472	23	3,8
2009	613	561	52	10,3
	494	471	23	4,1

Din analiza datelor pentru anul 2010 privind numărului populației în vârstă de 15 ani și peste, după participarea la activitatea economică, a rezultat că în **Regiunea Sud-Vest Oltenia** s-a înregistrat una din cele mai ridicate rate de activitate. În procente, persoanele ocupate reprezentau 52,3%, șomerii BIM (4,2%) și persoanele inactice (43,5%). În structura ocupării forței de muncă pe domenii, în agricultură ponderea a fost de 45,7% în industrie și construcții (24,1%) și servicii (30,2%).

Concluzii

În regiunea Sud-Vest Oltenia, cu un bun potențial natural și uman pentru dezvoltare, s-a înregistrat în continuare din anul 2009 la populația activă trendul descendent; a scăzut rata de ocupare din cauza declinului economic, a unor

dezechilibre structurale accentuate, cât și a deficitului de performanță economică și competitivitate.

Rata mare de ocupare din mediul rural din anii 2000-2001 s-a datorat migrației urban-rural produsă ca urmare a recesiunii economice. Ocuparea în mediul rural, în mare măsură în agricultura de subzistență, nu reprezintă o soluție viabilă pe termen lung.

Persoanele cu studii medii și studii superioare au suportat mult mai bine un proces de reconversie, de recalificare a forței de muncă comparativ cu persoanele cu studii gimnaziale sau profesionale.

Populația regiunii a fost preponderent ocupată în turism și agricultură.

Rata șomajului a fost peste media națională iar 5 din cele 6 județe se plasează în primele 10 județe cu cele mai ridicate rate ale șomajului;

Având în vedere existența în Regiunea Sud-Vest Oltenia a unor zone rurale defavorizate și slab dezvoltate în decursul timpului, se impune în opinia noastră, să se acorde un sprijin mult mai mare pentru zonele respective. Ne referim la posibilitățile oferite inclusiv prin intermediul Fondurilor Structurale Europene și la cele ale Fondului European de Dezvoltare. Relizarea în anii următori, a reducerii inegalităților înseamnă concret promovarea de investiții productive, îmbunătățirea infrastructurii și sprijin pentru dezvoltarea locală. Concomitent se impune realizarea creșterii productivității muncii, sporirea ocupării și ridicarea nivelului de instruire a forței de muncă în cadrul programelor organizate prin diferite forme de educație.

Este evident că, la diferite niveluri de dezvoltare, trebuie să se trateze problemele privind eficacitatea măsurilor de transferuri financiare către zonele/localitățile cu populație dezavantajată în corelație cu decalajul de inegalitate care există la un moment dat și după caz, într-o perioadă îndelungată de timp.

Bibliografie selectivă

- Dezvoltarea regională – Prof.univ.dr. Vergil Voineagu (Cap. „Cunoaște România – membră a Uniunii Europene): Academia Română, Societatea Română de Statistică, Fundația Națională pentru Știință și Artă, Editura Economică, 2007;
- Anuarul Statistic al României, editat de Institutul Național de Statistică, București;
- Recesământul populației și locuințelor din 18 martie 2002, volumele editate de Institutul Național de Statistică, București, 2003;
- Forța de muncă în România, Ocupare și Șomaj, 2006, Institutul Național de Statistică;
- Tendințe Sociale, 2006, Institutul Național de Statistică;
- „Probleme actuale ale populației tinere din România – Raport” - MMFES, 2007, București;
- Piața muncii și dezvoltarea durabilă, Gh. Răboacă, Editura Tribuna Economică, 2003.
- Legea Nr. 151/1998 a dezvoltării regionale;
- Legea Nr. 315/2004 privind dezvoltarea rurală;